

ת"פ 50508/18 - מדינת ישראל נגד מוחמד בן אחמד חושיה, עלא בן עמאד אלדין ג'יבארין

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 18-06-50508 מדינת ישראל נ' חושיה ואח'

בפני כב' השופט אברהם אליהם, סגן נשיא
בענין: מדינת ישראל

המואשימה

נגד

1. מוחמד בן אחמד חושיה
2. עלא בן עמאד אלדין ג'יבארין

הנאשמים

זכור דין

מבוא

בפתח המשפט הודיעו הנאשמים בעובדות כתוב האישום, ללא הסדר טיעון, והורשעו על פי הודהתם בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות-עבירה לפי סעיף 402(ב) + 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן-החוק) וסחיטה באיזומים-עבירה לפי סעיף 428 סיפה + 29 לחוק.

1. על פי עובדות כתוב האישום, לנאים היה סכוסר כספי עם מעבידם, אדם בשם אימן (להלן-אימן) על רקע עבודתם. עובר לתאריך 28.2.2018 החליטו הנאים לשוד רכב המשמש את אימן לביצוע משלוחים ואשר נהג בו אדם בשם אגבריה (להלן-אגבריה).

באוטו יומם בשעה 00:23פגשו הנאים את אגבריה כאשר הם רעלוי פנים ומצודים ברכבו הנחזה לאקדח (להלן-הרכב). נאשם 1 כיוון את הרכבו בראשו של אגבריה והורה לו לצאת מהרכב, אגבריה שחשש מהנאאים יצא מהרכב. נאשם 2 נכנס לרכב ונסע מהמקום לכפר יאמון בראשות הפלשתינאית. כל זאת עשו הנאים כדי לשלול את הבעלות ברכב שלילת קבוע.

1.3.2018 אימן שידע על המקום בו נמצא הרכב, שלח את אחיו קרם (להלן-קרם) שנפגש עם הנאים ביום ביאמון וביקש שישיבו את הרכב לאימן. נאשם 1 וקרמי משפטו איימו על קרם כי אם אימן לא ישלם לנאים סכום של 12,000 ל"נ, הוא לא יוכל את הרכב.

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

בuckבות מעשייהם ואiomיהם של הנאשימים שילם איימן לנאשימים סכום של 12,000 ₪ (בשני תשלים), ביום 16.3.2018 וביום 16.4.2018), מתוך הסכם הנ"ל קיבל נאשם 2, סכום של 2,000 ₪ ואת היתרתו לקח נאשם 1. הרכב הוחזר לאחר מכן לאימן.

ראיות לעונש

.2. מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש, לנאשימים אין רישום פלילי קודם.

מטעם הנאשימים הוגש הסכם סולחה מיום 31.12.2018 שנערך בין נאשם 1 לבן איימן וכרים ולפי התקיימה סולחה בין הצדדים שהביאה לפתרון הסכסוך בדרך פשרה כך שלאיימן וכרים אין כל טענה נגד הנאשימים (ס/1).

תסקרי שירות המבחן וחוות דעת הממונה על עבודות השירות

בשל גילם של הנאשימים כבני 19 שנה, שירות המבחן התבקש להכין תסקרי לעניין העונש.

.3. בעניין נאשם 1 התרשמה קצינת מבחן כי ניכר شكיקת נזקקות טיפולית ולכן היא המליצה על עונשה משולבת של עונש מוחשי ומחייב גבולות ייחד עם טיפול ושיקום בצורת מסר בדרך של עבודות שירות לצד צו מבחן רפואי למשך שנה וחצי. להערכתה לא ניתן לשלו סיכון להישנות התנהגות אלימה בעתיד והטיפול השיקומי יפחית את אותו סיכון.

בעניין נאשם 2 התרשמה קצינת מבחן כי הסיכון לביצוע עבירות אלימות בעתיד הוא נמוך, קיימים לגביו גורמי סיכון רבים ולכן המליצה להימנע משליחתו לכלא, להטיל עליו צו מבחן רפואי למשך שנה לצד עונש מסר בעבודות שירות.

.4. הממונה על עבודות השירות קבעה כי שני הנאשימים מתאימים לביצוע עבודות שירות ללא מגבלה והוא גם קבעה מקום ומועד לביצוע העבודות לכל אחד מהם, נאשם 1 במוסד נווה מנשה ונאשם 2 באנדראטה ברקאי של מג"ב.

תמצית טענות הצדדים

.5. ב"כ המאשימה בטיעונו בכתב (ט/1) ובעל פה ביקש לקבוע כי שני המעשיים (השוד וubarת הסחיטה) מהווים איורע אחד שמתחם העונש ההולם לגביו נع בין 3.5 ל-6 שנים מסר בפועל וביקש לגזר את העונש של הנאשימים ברף התחתון של המתחם, ביחד עם עונש מסר על תנאי ופיזי הולם למתחلونים.

لتמיכת בטענותיו הפנה לפסקי דין שונים הן אשר לעבירות השוד והן אשר לעבירת הסחיטה באיזומים.

.6. ב"כ נאשם 1 ביקש לראותם במעשים אירע אחד, לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהסתפק במאסר בדרך של עבודות שירות. אם יקבע מתחם גבוה יותר, לבקשתו יש לסתות מהמתחם לצרכי שיקום.

בטעונו שם דגש על גילו הצער של נאשם 1, כבן 19 שנה. על העובדה כי לנאשם 1 אין עבר פלילי, גם לא תוקי מב"ד. לטעنته המעשה לא בוצע באלימות במדרג גבוה. נאשם 1 נטל אחריות מלאה ומדובר בمعدיה חד פעמיית. עוד ציין כי לפי התסקיר לנאשם 1 אין דפוסי חשיבה עבריניים והוא זקוק לטיפול ולשיקום. לתמיכת בטענותיו הפנה לפסקי דין שונים של בית המשפט המחוזי בחיפה.

.7. ב"כ נאשם 2 ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולחזור משיקולי שיקום מכל מתחם אחר שיקבע וזאת בשל גילו הצער של הנאשם, הוודאותו כבר בשלב החקירה, לקיחת אחריות מלאה, העדר עבר פלילי ונסיבות ביצוע העבירה שאין "חוודיות למקרה זה שמקורו בסכסוך כספי על רקע עבודות הנאים אצל איימן. לתמיכת בטענותיו הפנה לפסקי דין שונים.

.8. בתום הטיעונים נאשם 1 ביקש לאמץ דברי בא כוחו, נאשם 2 הביע צער על מעשיו הבהיר כי הוא מפיק תועלת מהטיפול בשירות המבחן והסביר כי הבין שגרם נזק במשעו.

דין

מתחם העונש ההולם

.9. העיקרון המנחה בקביעת מתחם העונש הוא עיקרון ההלימה, שימושו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב' לחוק).

מקובלת עלי' עדמת הצדדים לפיה מדובר באירוע אחד ולכן אקבע מתחם עונש הולם אחד לשני המעשים. מעשי הנאים היו חלק מתכנית עברינית אחת, במהלךה שודדו את רכבו של איימן ביום 28.2.2018 בשעת לילה מאוחרת ולמהרתו היום איימן על אחיו ואחיו וסחטו מהם סכום של 12,000 ₪, לאחר תשלוםם הושב לאיימן הרכב.

במקרה זה פגעו הנאים פגעה לא חמורה בערכיהם חברתיים-בTHONO ושלם של הציבור, הגנה על קניינו וכבודו של אדם.

אשר למדיניות העונשה הנוגה בקשר לעבירות השוד, אתייחס לארבעה מפסקין הדין אליהם הפנה ב"כ המאשימה.

בע"פ 7516/12 פלוני נגד מדינת ישראל (1.8.2013), נדון קטיון על סף בגין שוד שלוש שנים מאסר בפועל בגין ביצוע עבירות שוד בסניף דואר תוך שימוש במצב אקדמי (הנאשם באותו מקרה ביצע עבירות נוספת ווסף שלל את האפקט השיקומי שהוצע לו תוך שהוא מעדיף לרצות עונש מאסר).

בע"פ 5368/14 אברהם נגד מדינת ישראל (8.9.2014) נדון הנאשם ל-42 חודשים מאסר בפועל בגין ביצוע שוד בנסיבות חמימות, השוד בוצע בתחנת דלק על ידי הנאשם ושותפו תוך שימוש באלים ואים באקדמי עצצוע.

בע"פ 4125/14 חרב נגד מדינת ישראל (6.1.2015) הקיל בית המשפט העליון בעונשו של הנאשם והעמידו על 24 חודשים מאסר בפועל, תוך שהוא קובע מתחם שבין שנה לשולש שנים. באותו מקרה ניסה הנאשם לשוד כספי חנות מכללת באמצעות אקדמי מפלסטי.

בע"פ 1114/15 גנאים נגד מדינת ישראל (16.11.2015) ביצע הנאשם בלבד עם אחר שוד של חנות מכללת באמצעות כלי הנראה אקדמי, בית המשפט השית עליו 42 חודשים מאסר בפועל וערעורו נדחה.

הסגורים הפנו לפסקי דין שונים, אתייחס לפסקי דין של בית המשפט העליון.

בע"פ 4154/07 טאהה נגד מדינת ישראל (9.9.2007) התקבל ערעורו של הנאשם בן 18 שנה שנדון ל-10 חודשים מאסר בפועל על שוד בצוותא של מכשיר סלולרי, בית המשפט העליון העמיד את עונשו על 6 חודשים מאסר בעבודות שירות.

בע"פ 2849/13 מדינת ישראל נגד טגבה (13.8.2013) (להלן-عنין טגבה) נדון הנאשם בגין עבירות של שוד בנסיבות חמימות ופיצעה בנסיבות חמימות לששה חודשים מאסר בדרך של עבודות שירות ובשל גילו הצעיר ונסיבות ביצוע העבירות, ערעור המדינה נדחה.

בע"פ 7430/13 טוחסנוב נגד מדינת ישראל (3.4.2014) התברר ענינו של הנאשם שנדון ל-7 חודשים מאסר בפועל בגין שוד אלים בצוותא עם אחר, בית המשפט העליון דחה את ערעור המדינה בין השאר בשל הליך שיקום אותו עבר הנאשם.

בנוסף לפסקי דין אליהם הפנו הצדדים אפנה לע"פ 8487/15 פלוני נגד מדינת ישראל (8.11.2016) בו אישר בית המשפט העליון מתחם שנוו בין 24 ל-48 חודשים מאסר בפועל, בעבירות שוד בנסיבות חמימות של נג מונית על ידי שני צורים שעשו שימוש בחפש דמי אקדמי, הנאשם נדון באותו מקרה ל-24 חודשים מאסר בפועל.

אשר למדיניות עונשה בעבירה של סחיטה באזמים, הפנה ב"כ המאשימה בין השאר לע"פ 1725/07 מדינת ישראל

נגד פלוני (14.5.2007) בו התקבל ערעור המדינה והוחmr עונשו של נאשם ל-30 חודשים מאסר בפועל בשל סחיטה בעל תחנת דלק.

בע"פ 2048 פלוני נגד מדינת ישראל (14.11.2018) נדון נאשם ל-22 חודשים מאסר בפועל, ערעורו נדחה על ידי בית המשפט העליון, עבירת הסחיטה בוצעה לאורך זמן.

ראו גם ע"פ 3791/18 לוי נגד מדינת ישראל (2.10.2018) בו העונש שהוטל בגין עבירה של סחיטה באירועים היה 28 חודשים מאסר בפועל, הערעור נדחה.

הmedianות הרואה במקרים של סחיטה באירועים היא ענישה בדרך של מאסר בפועל. אך אבהיר כי ברוב המקרים-לא כמו במקרה שלפניי מדובר בעבירה של סחיטה באירועים הנמשכת לאורך תקופה ומדובר במספר רב שלקרים, כפי שהיה בע"פ 1725/07 הנ"ל, בו דרש הנאשם "דמי חסות" כדי להפסיק התפרצויות וגנבות רבות שהתרחשו באותו מקום.

אשר לנسبות הקשורות בביצוע העבירות (סעיף 40ט לחוק): על עצמת הפגיעה שאינה חמורה כאמור ניתן ללמידה מהעובדה כי תוך זמן קצר גילה אימן את זהות הנאים ואת מקום הימצאם, הוא שלח אליהם את אחיו ושילם להם 12,000 ₪ בעקבות איומם וקיבל אתרכבו בחזרה ובכך הסתיימו מעשייהם של הנאים. הם נעקרו רק כ-3 חודשים לאחר מכן.

הנאים לא פעלו באלים כל שהוא לפני המתلون, התנהגוותם הייתה בעקבות סכום כספי עם המתلون, מעבידם, שלא שילם להם את שכרם על פי טענתם.

השימוש בכל הנחזה לאקדח, אמנם יצר איום, אך פוטנציאל הנזק היה נמוך מכך ולא מדובר בכלים שסוגל לירות או לגרום נזק.

לענין הנזק שנגרם בפועל חשוב לציין כי הושג הסכם סולחה ולפיו אין לאימן או לכרים כל טענה נגד הנאים.

בעירת השוד בוצעה לאחר תכנון מוקדם, הנאים הצדידו בכיסויים לפנים ובכל הנחזה לאקדח. כל אחד מהנאים היה מבצע עיקרי, גם שבחלוקת הכספי ששחו מהמתلون לא הייתה שווה, נאשם 1 קיבל את רוב הכספי (10,000 ₪ מתוך 12,000 ₪).

אין הצדקה לביצוע עבירות לשם גבייה חוב גם אם היה כזה, וכן לא ATIICHIS לסייעות שהביאו את הנאים לבצע את העבירות,CSIKOL חיובי בעת קביעת המתחם.

ATIICHIS בעת קביעת המתחם לגילם הצעיר של שני הנאים על כל המשתמע מכך באשר ליכולתם להבין את ממשות מעשייהם.

.10. בהתחשב בערכיהם החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידה הפגיעה בהם, במדיניות העונשה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירות אני קובע כי מתחם העונש ההולם במקרה זה הוא מאסר שבען 24 ל-48 חודשים מאסר בפועל.

העונש המתאים

.11. הנאשמים צעירים, נאשם 1 ליד 1.8.1999 (היה כבן 18 שנה ו-7 חודשים בעת ביצוע העבירות) ונאשם 2 ליד 15.6.1999 (היה כבן 18 שנה ו-9 חודשים בעת ביצוע העבירות).

לאחר ניתוח טענות הצדדים וتسקורי שירות המבחן שוכנעתי כי יש במקרה מתחם העונשה משיקולי שיקום ויש סיכוי של ממש כי הנאשמים הצעירים שזו מעידתם הראשונה ישתקמו בעזרת שירות המבחן ותכנית הטיפול שנבנתה עבורהם.

.12. שירות המבחן התרשם כי קיימת נזקקות טיפולית לנאשם 1, ובמסגרת תקופת מבחן למשך שנה וחצי יש כוונה לשלב את נאשם 1 בקבוצה טיפולית כדי לסייע לו ברכישת כלים לוויסות דחפי והפעלת שיקול דעת בסיטואציות מורכבות.

לגביו נאשם 2, התרשם שירות המבחן כי יש סיכון נמוך לביצוע עבירות דומות בעתיד ושילובו בהליך טיפולית עדיף על שליחתו לכלא. גם במקרה זה הומלץ על מבחן וטיפול שנועד לסייע לו למtan התנהלות אימפרטסיבית ומציאות אלטרנטיבות לתנהלותו.

לענין שמעותו של שיקום אפנה לע"פ 4802/18 פלוני נגד מדינת ישראל (29.1.2019)

"נדמה שמדוברה של התכליות השיקומיות בעונשה גבוהה מזה של התכליות הhardtuitiy, וכי שיקומו של הנאשם מהו שיקול משמעותי בגזרת עונשו... ודוק: חשיבותו של ההליך השיקומי, המשיע לנאשם ליצאת ממגעל העבריינות ולהשתלב באורח חיים יציב וكونסטראקטיבי, אינה נועצת אף בטובתו של הנאשם, וההתחשבות בשיקולי שיקום אינה בבחינת הפעלת "מידת הרחמים" או התנהלות של פנים משורת הדין. אדרבה, יש בשיקולים אלה כדי לקדם את האינטרס של כלל הציבור, ואף להגן על קורבנות פוטנציאליים - לא פחות, ולעתים אף יותר, משיקולי הhardtuitiy".

עוד ראו ע"פ 5611/16 סלב נגד מדינת ישראל (14.9.2017), באותו מקרה קיבל בית המשפט העליון את ערעורי של נאשם, בן 20 שנים לשוד שני סניפי דואר זה אחר זה בלבד עם אחר תוך שימוש בכלי דמי אקדמי. הואណון 6-12 חודשים מאסר בפועל ובית המשפט העליון העמיד עונשו על 6 חודשים מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, בשל פוטנציאלי שיקומי שעליה מתスクורי שירות המבחן.

ולסימן אפנה לענין טగבה הנ"ל, בית המשפט העליון אישר מאסר של 6 חודשים לנשיאה בעבודות שירות במקרה

של ביצוע שוד בנסיבות חמימות בלבד עם פגיעה בנסיבות חמימות תוך שהוא מאשר את המלצה השירות המבחן משיקולי שיקום וכך נקבע:

"גלו הצעיר של המשיב, הודהתו, הבעת החרטה מצדו, תשלום מלאו הפיזי למטלון והעדר עבר פלילי מכוביד - מצדיקם, בנסיבות העניין, העדפת עונשה הנושאת עימה אלמנטים שיקומיים, על פni קליאתו של המשיב מאחריו סורג ובריח. העונשים שהושתו על המשיב ובهم עונש המאסר על תנאי העולול להיות מופעל כנגד המשיב במידה והוא יעבור עבירה אלימות, או עבירה רכוש מסווג פשע, או עבירה של הטרדת עד - מספקים, לדידי, את הצורך בהרתעה אישית של המשיב, ולטעמי יש להעדיםם, בנסיבות העניין, על פni חשיפתו להשפעות העבריאניות השליליות הכרוכות במאסר, והכל על מנת שתינתן לו הזדמנות להוכיח כי אכן מדובר במעשה חד פערתי וכי מכאן ואילך ינаг בחייו הבוגרים אקדמי נורמטיבי".

. 13. גלם הצעיר של הנאים, העדר עבר פלילי, נתילת אחריות על ידי שני הנאים מהשלב ראשון חלק מהתמודדות שיקומית והמלצות שירות המבחן מצדיקם במקרה זה העדפת עונשה שיקומית לצד הרתעה באמצעות מרכיבי עונשה אחרים ובכללם צו מבחן שהפרטו עלולה להביא לעונשה נוספת בגין מעשייהם.

עוד אפנה לאמר בתסקרי שירות המבחן לעניין נסיבותיהם האישיות של הנאים.

נאשם 1, צuir בעל מוסר עבודה גבוהה שגדל במשפחה נורמטיבית שומרת חוק, ס"מ 12 שנות לימוד. אין לו דפוס מחשבה והתנהגות עבריאנים מושרים.

נאשם 2, ס"מ 12 שנות לימוד, נרשם ללימודיו המשך כהנדסאי בנין ומתכוון לעבוד כמנהל עבודה בבניין, בדומה לאביו. הוא בעל תפקוד יציב ואחראי בתחום הלימודים והעבודה ומסיע לבני משפטו.

זה השלב להפנות להסכם הסולחה שנעשה בין הנאים לבין איימן וכרים, למאשימה ניתנה הזדמנות לאחר הטיעונים לעונש לבחון אמירות ההסכם ולמסור תגבותה, והוא לא חלקה על תוכנו. לסולחה חשיבות עצמאית להשכנת שלום בין נאים לנפגעי עבירה וסולחה עשויה להוות שיקול לקולה בגישה העונש, כשהיא נלוית להודאה וחರטה כמו במקרה שלפני (ראו לעין זה ע"פ 9168/18 קשור נגד מדינת ישראל (26.2.2019)).

סיכום

לאור האמור לעיל אני דין את כל אחד מהנאים לעונשים הבאים:

ששה חודשים מאסר בפועל בגין הימים בהם הם היו עצורים, מיום 18/6/2018 עד

. 25/6/2018. הנאים יראו בעונש המאסר בדרך של עבודות שירות.

על פי חוות דעת הממונה על העבודות: נאשם 1 יבצע העבודות במוסד נווה מנשה ונאשם 2 יבצע העבודות במג"ב-אנדרטת ברקאי.

הנאים יתיצבו לצורכי קליטה והצבה ביום 17.4.2019 בשעה 08:00, ביחידת עבודות השירות, מפקדת מחוז צפון, המצויה בתחום תחנת משטרת טבריה בכתבות: דרך הציונות 14 טבריה.

הבהירתי לכל אחד מהנאשמים כי מדובר בתנאי העסקה קפדיים וכל חריגה מכללים אלו יש בה כדי להפסיק את עבודות השירות ונשיאה ביתרת העונש במאסר בפועל.

ששה חודשי מאסר על תנאי. כל אחד מהנאשמים לא ישא את עונש המאסר על תנאי אלא אם יעבור תוך שנתיים מיום אחת הבעיות בהן הורשע או כל עבירות אלימות או רכוש וירושע בשל עבירה כזאת תוך תקופה התנאי או לאחריה.

הנני מעמיד את כל אחד מהנאשמים ל מבחן על פי סעיף 1(ב) לפקודת המבחן [נוסח חדש, תשכ"ט-1969].

נאשם 1 למשך 18 חודשים מיום ונאשם 2 למשך 12 חודשים מהיום, האבחנה בין הנאים נעשתה על ידי שירות המבחן והבסיס לה הוא בהערכתה כי הסיכון לביצוע עבירות אלימות מצד נאשם 2 נמוכה (הערכתה שונה מהערכתה לגבי נאשם 1).

בתקופת המבחן יעמוד כל אחד מהנאשמים לפיקוחו של שירות המבחן ושתף פעולה לשם מימוש התוכניות והמטרות הטיפוליות שייקבעו לגבי ע"י שירות המבחן.

שירות המבחן יdag כי המטלות על פי שירות המבחן לא יהיו במהלך השעות מבוצעות בעבודות השירות (מיום חמישה ימים בשבוע, 6.5 שעות עבודה יומיות), 17.4.2019.

לפני מתן צו המבחן הסבירתי לכל אחד מהנאשמים את משמעותו של צו המבחן והזהרתי אותו שם לא י מלא אחרי הצו מכל בחינה או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש על העבירה שבגללה ניתן הצו וכל אחד מהם הביע את נכונותו למלא אחר הוראות הצו.

המציאות תשלח העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

הגבר לנאים כי יש להם זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ג' אדר ב' תשע"ט, 10 מרץ 2019, בנסיבות ב"כ המשימהעו"ד מונה מנטור, הסגנון בויראת שם שני הנאים לישיבת היום והנאשמים עצמם.